

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 26/07

Meditaties:

Deze meditatie staat ook online op <https://youtu.be/Ojtbh4pJ6s>

De gelijkenis van de Schat in de akker.

Meditatie door Ernst Veen (Predikant VPKB-Leuven)

Intro: Zoekend naar licht, hier in het duister (NLB.764: 1 en refrein)

1. Zoekend naar licht hier in het duister,
zoeken wij U, waarheid en kracht.
Maak ons uw volk, heilig, vol luister,
schijn in de donkere nacht.

Refrein:
Christus, ons licht,
schijn ook vandaag,
hier in uw huis.

Tekst: Huub Oosterhuis
Melodie: Bernard Huijbers

Welkom

Allen van harte welkom bij deze gezamenlijke onlinedienst van de VPKB-kerken te Leuven, Mechelen-Noord & Zuid en Vilvoorde.

Nog steeds en nu zelfs opnieuw worden we door de coronacrisis aangezet tot verantwoordelijkheid in voorzichtigheid ten aanzien van zowel anderen als onszelf, wat betekent dat we, naast de vele voorzorgsmaatregelen die er in onze maatschappij gelden, ook in onze kerkgebouwen nog steeds geen live-diensten houden.

Toch hopen we, met velen van u, verbonden te blijven via deze digitale weg van vieren, bidden, bezinnen en zingen.

We lezen daarbij samen uit dat oude boek, de Bijbel, en zoeken daarin naar betekenis en zin voor ons leven hier en nu.

Op deze 6^e zondag na Pinksteren worden in veel kerken traditiegetrouw gelijkenissen gelezen die ontleend zijn aan het leven op het platteland.

Over groei en bloei, over vrucht- en onvruchtbaar zaad, over graan en onkruid en vandaag over de schat in de akker. Let wel, dat volgehouden thema van het platteland is steeds een metafoor.

Dat gaat niet letterlijk over het agrarische leven, maar dat platteland is een beeld voor onze aarde.

Voor zowel de aarde zoals ze is, als voor de aarde zoals ze door God is bedoeld, de nieuwe aarde.

En vandaag gaat het dus over de schat in de akker.

En ja, dat beeld is wel ontleend aan de letterlijke praktijk die soms plaatsvond in de tijd van Jezus, namelijk dat mensen hun kostbaarheden in de grond verstopten (er waren toen immers geen banken of kluizen om je spaarcenten veilig te bewaren), maar de schat in de akker verwijst niet naar een concrete geld- of goudschat. Waarnaar deze dan wel verwijst, gaan wij vandaag op zoek.

Votum en groet

Onze hulp is in de Naam van de Eeuwige
Die hemel en aarde draagt,
Die trouw is tot in eeuwigheid
en nooit loslaat wat Zijn hand begon.

Genade zij u en vrede
van God onze Vader
en van Jezus Christus, onze Heer.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 26/07

Kyriegebed

Laten wij bidden voor de nood van deze wereld

Trouwe God,

Op deze zondag middenin de zomer

Vragen wij U: wees in ons midden aanwezig.

Want ondanks al het zomerlicht

kan het zo donker zijn in en om ons heen.

Er is de coronacrisis die weer in hevigheid toeneemt

En er zijn zoveel goede bedoelingen die ons bij de handen afbreken.

Ontferm u daarom God,

Want er is zoveel onrecht, machtsmisbruik, oorlogszucht

Er zijn zoveel verscheurde levens,

veroordeeld tot vluchtelingenschap en zelfkant,

er is zoveel roofoverval en klimaatbedreiging,

Daarom, o God, ontferm U,

en laat uw licht over alle donkerheid opgaan.

Wijs ons een uitweg uit dood en duisternis,

uit pandemie en aardse gebrokenheid.

Naar Uw Nieuwe aarde van licht en liefde.

Waar de treurende getroost zullen worden

Waar de tranen zullen zijn afgewist

Waar ziekte, dood en kwaad is overwonnen

en het leven mag bloeien als een rozentuin.

Amen.

Glorialied: Zo vriendelijk en veilig als het licht (NLB 221: 1, 3)

<https://www.youtube.com/watch?v=Kip3eJtmUZA>

1. Zo vriendelijk en veilig als het licht,
zo als een mantel om mij heen geslagen,
zo is mijn God, ik zoek zijn aangezicht,
ik roep zijn naam, bestorm Hem met mijn vragen,
dat Hij mij maakt, dat Hij mijn wezen richt.
Wil mij behoeden en op handen dragen.

3. Spreek Gij het woord dat mij vertroosting geeft,
dat mij bevrijdt en opneemt in uw vrede.
Ontsteek die vreugde die geen einde heeft,
wil alle liefde aan uw mens besteden.
Wees Gij vandaag mijn brood zowaar Gij leeft –
Gij zijt toch zelf de ziel van mijn gebeden.

Tekst: Huub Oosterhuis
Melodie: Bernard Huijbers

Epistellezing: Rom.8:18 en 11:33

¹⁸Ik ben ervan overtuigd dat het lijden van deze tijd in geen verhouding staat tot de luister die ons in de toekomst zal worden geopenbaard.

³³Hoe onuitputtelijk zijn Gods rijkdom, wijsheid en kennis, hoe ondoorgrondelijk zijn oordelen en hoe onbegrijpelijk zijn wegen.

Evangelielezing, Matth.13: 44.

⁴⁴Het is met het koninkrijk van de hemel als met een schat die verborgen lag in een akker.

Iemand vond hem en verborg hem opnieuw, en in zijn vreugde besloot hij alles te verkopen wat hij had en die akker te kopen.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 26/07

Lied: Het woord dat u ten leven riep (NLB 316: 1, 4)

1. Het woord dat u ten leven riep
is niet te hoog, is niet te diep
voor mensen die 't zo traag beamen.
Het is een teken in uw hand,
een licht dat in uw ogen brandt.
Het roept u dag aan dag bij name.

4. Het woord van liefde, vrede en recht
is in uw eigen mond gelegd,
is in uw eigen hart geschreven.
Rondom u klinkt de stem van God:
vrijspraak, vertroosting en gebod,
vlak vóór u ligt de weg ten leven.

Tekst: Jan Wit.
Melodie: Genève 1551.

Overweging

Lieve mensen,

Er zijn, grofweg gesproken, twee wijzen van kijken naar onze werkelijkheid.

Ten eerste kunnen we ons bestaan louter beschouwen naar wat zichtbaar en meetbaar is. Dan kijken we dus naar onze werkelijkheid, louter zoals deze zich aan ons voordoet, zonder dat we ermee rekenen dat er ook meer kan zijn dan wat we kunnen zien of natrekken. Daarbij behoort het credo: ik geloof enkel wat ik zie, hoor, voel of ruik.

Ik geloof enkel dat wat empirisch traceerbaar, aantrekbaar en bewijsbaar is.

Anders gezegd: de werkelijkheid valt dan vrijwel restloos samen met wat onze ervaring en ook de wetenschap ervan kan zeggen. Dat is één.

De tweede wijze van kijken naar onze werkelijkheid sluit de eerste wijze van kijken in (en is dus ook niet vies van wetenschap), maar sluit tegelijkertijd niet uit dat er méér is dan we kunnen zien, meten of natrekken. Dat er méér is dan wat we met onze ervaring kunnen constateren, ook al kunnen we dat, naar de aard der zaak, nooit empirisch vaststellen, bewijzen of nameten.

En juist daarover lijkt de gelijkenis van de schat in de akker ons iets te zeggen. We kunnen ons bestaan beschouwen naar de oppervlakte, enkel naar wat zichtbaar is. Maar we kunnen ons leven ook zien als een akker met een in de diepte verborgen en kostbare schat. En dan gaan we anders tegen ons leven aankijken. Net zoals die vinder van die schat na z'n vondst heel anders tegen die akker aankeek. Dat is één van de dingen die deze gelijkenis ons kan leren, dat ons leven méér is dan we aan de oppervlakte ervan zien, méér dan alleen het zichtbare: een leven met een verborgen schat.

En ze wil ons tevens op de inhoud van die schat attenderen. Op de verborgen schat van Gods al even verborgen aanwezigheid in ons leven. Dat is, aldus de gelijkenissen die Jezus vertelt, de verborgen schat in ons bestaan: "Het Koninkrijk der hemelen" in deze wereld. Gods aanwezigheid op aarde. Een schat die we dikwijls niet zien of bemerken. Geen wonder: ze ligt immers verborgen, zo staat er. Maar er staat ook: die schat *is* er. Het koninkrijk van God, en God aanwezigheid hier op aarde, al zien of merken we er dikwijls weinig van, is er wel degelijk. Weliswaar niet als een blootliggend feit aan de oppervlakte. Als een klip en klaar constateerbare feitelijkheid in deze wereld. Maar als een kostbare en verborgen schat.

Eenzelfde gedachte vinden we in de woorden die wij vanmorgen bij Paulus lezen:

Ik ben ervan overtuigd dat het lijden van deze tijd in geen verhouding staat tot de luister die ons in de toekomst zal worden geopenbaard. (...)

Hoe onuitputtelijk zijn Gods rijkdom, wijsheid en kennis, hoe ondoorgrondelijk zijn beschikkingen en oordelen en hoe onbegrijpelijk, hoe onnaspeurlijk zijn wegen.

Ook bij Paulus gaat het dus om een verborgen schat, en Paulus lijkt met die zin tot de gemeente in Rome te willen zeggen dat zij, ondanks die verborgenheid van God, toch de hoop

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 26/07

en het geloof niet mogen laten varen. En dat vertrouwen wil hij graag op z'n hoorders overbrengen.

Terug naar Jezus. Zijn parabel van de schat in de akker vormt in feite een dubbele gelijkenis. In de gelijkenis van vanmorgen zit de verborgen boodschap immers niet alleen in de taal verborgen (zoals in elke gelijkenis), maar ook nog eens in de akker. Een dubbele verborgenheid dus.

En dat is veelzeggend. Want op die wijze wordt, naast de verkondiging van het Koninkrijk, naast de verkondiging dus van Gods aanwezigheid, ook het aspect van Gods verborgenheid onderstreept en in de verf gezet.

Dit aspect van Gods verborgenheid, kan niet zonder betekenis blijven voor de wijze van de verkondiging. Een verkondiging die Gods Woord op een al te letterlijke geheimloze, of zeg: "gelijkenisloze" wijze doorgeeft, doet het aspect van Gods verborgenheid en daarbij de boodschap zelf, geweld aan. Dat aspect van Gods verborgenheid voorkomt juist dat we over God al te direct en geheimloos spreken, als over een gesneden beeld. Zo is het en niet anders. Het zet een slot op onze neiging om God in te lijven in onze eigen denkwijzen en ideologieën.

Dat aspect van Gods verborgenheid houdt ons voor dat we God nooit in onze broekzak hebben. We zitten hier niet als mensen die gearriveerd zijn, die het bv., krachtens hun kerkelijk lidmaatschap, allemaal zo goed weten, hoe God het leven bedoeld heeft, nee, we zijn *op reis*, we zijn onderweg, naar een bestemming die vooralsnog geheim is, naar het woord van Paulus. Gods wegen zijn ondoorgrondelijk en onnaspeurlijk. God is altijd weer anders dan wij denken.

Respect voor het gelijkeniskarakter van de bijbel en daarmee voor geheim van God doet echter, tot slot, niet alleen recht aan de Bijbelse notie van de verborgenheid Gods, maar erkent tevens de twijfel en de kritische zin als rechtmatig en zelfs noodzakelijk onderdeel van het geloof.

Gods verborgenheid veronderstelt immers de menselijke twijfel en zet al te onkritische goedgelovigheid op de helling.

Zo is twijfel (of misschien beter uitgedrukt: de afwezigheid van stelligheid) en de aanwezigheid van kritische zin niet onbijbels, maar juist schriftuurlijk. De Bijbelse belijdenis van Gods verborgenheid, roept een halt toe aan onze stelligheden en geeft ruimte aan onze vragen. Zo behoedt ze ons ook voor betweterij en fundamentalisme door te appelleren aan het door en door Bijbelse besef dat we er nog niet zijn, maar: dat wij op weg zijn. Op weg naar de verborgen schat in de akker van ons bestaan. Op reis naar het nog verborgen maar Beloofde land van God.

Met als opdracht in onze reistas om die schat ook in de akker ons eigen leven op te delven. Om als mens, samen met God, hier en nu op aarde aan dat Koninkrijk te bouwen. Amen.

Lied: U kennen, uit en tot U leven (NLB 653: 1,7)

1. U kennen, uit en tot U leven,
Verborgene die bij ons zijt,
zolang ons 't aanzijn is gegeven,
de aarde en de aardse tijd,
o Christus, die voor ons begin
en einde zijt, der wereld zin!

7. O Christus, ons van God gegeven,
Gij tot in alle eeuwigheid
de weg, de waarheid en het leven,
Gij zijt de zin van alle tijd,
Vervul van dit geheimenis
Uw kerk die in de wereld is.

Tekst: W. Barnard
Melodie: Frits Mehrrens

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 26/07

Voorbeden, Stil gebed, Onze Vader

Laten wij bidden.

Barmhartige God

Wij vragen U, erbarm U.

Erbarm U over de moe-gewerkte zorgverlener, vrijwilliger, medicus.

Erbarm U over de partners en gezinnen die de extra spanning niet aankunnen.

Erbarm U over degene die twijfelend een eerste symptoom ontwaart.

Erbarm U over de winkelbediende die in de chaos overeind blijft.

Erbarm U over de zieke die moeilijk nog zelf kan ademen.

Erbarm U over de zwangere voor wie deze tijd een schaduw werpt op de vreugde.

Erbarm U over de vriend of vriendin die woorden tekort komt om te troosten.

Erbarm U over de werkende die zijn of haar inkomsten in rook ziet ingaan,

Erbarm U over de thuisloze die 'thuis' moeten blijven.

Erbarm U over diegenen die geen rust meer kunnen vinden.

Erbarm U over hen die afscheid moeten nemen, zonder dat zij afscheid mogen nemen.

Erbarm U over hen die op sterven liggen.

Erbarm U over hen die gestorven zijn.

Erbarm U over de achterblijvenden, die een geliefde moeten missen.

Erbarm U over het kind met speciale noden en zijn omgeving die het moeilijk hebben.

Erbarm U over de agent die moet toezien dat iedereen zich aan de maatregelen houdt.

Erbarm U over alle regeringsleiders en alle leden van de Gees en alle wetenschappers die, temidden van het doolhof aan stemmen en meningen, begaanbare wegen moeten zien te vinden.

Erbarm U over de ouderen zonder perspectief.

Erbarm U over de jongeren vol plannen.

Erbarm U over de alleenstaande op wie het alleen-zijn nu zwaarder weegt.

Erbarm U over allen die angstig zijn en vol van vrees.

Erbarm U over alle risicogroepen.

Erbarm U over vluchtelingen in kampen die zichzelf niet kunnen beschermen

Erbarm U over ons allen, tussen hoop en wanhoop

Erbarm U over de hele wereld die U meer dan ooit nodig heeft.

En wil dan nu luisteren naar het gebed in de stilte van ons hart...

Verhoor onze gebeden en open voor ons Uw Koninkrijk, Gij die ons leerde bidden:

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 26/07

Onze Vader die in de hemelen zijt
Uw Naam worde geheiligd
Uw Koninkrijk kome
Uw wil geschiede
gelijk in de hemel alzo ook op de aarde
geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren
en leid ons niet in verzoeking
maar verlos ons van de boze
want van U is het Koninkrijk
en de kracht
en de heerlijkheid
tot in eeuwigheid, amen.

Slotlied: Eens komt de grote zomer (NLB 747: 1, 2, 4, 5)

1. Eens komt de grote zomer
waarin zich 't hart verblijdt.
God zal op aarde komen
met groene eeuwigheid.
De hemel en de aarde
wordt stralende en puur.
God zal zich openbaren
in heel zijn creatuur.

2. Geen woord kan het bereiken,
het is aan niets gelijk,
met niets te vergelijken
dat schone koninkrijk.
Als God zich openbaren
zal op de jongste dag
dan zullen wij ervaren
wat Hij met ons vermag.

4. Ook ons zal God verlossen
uit alle pijn en nood,
van 't woeden van de boze,
van 't vrezen voor de dood,
van aarzelen en klagen,
verdriet en bitterheid,
van alles wat wij dragen,
van 't lijden aan de tijd.

**5. Ja, Hij zal ons geleiden
in 't schone paradijs,
het bruiloftsmaal bereiden
zijn grote naam ten prijs.
De liefde die wij zingen,
zo schoon, zo ongekend,
zal uit de bron ontspringen
van God ons middelpunt.**

Tekst: Johann Walter.
Melodie: Wittenberg 1545-55.

Heenzending en Zegen

Gaat dan allen op weg, dragende de zegen van de EEUWIGE:

De EEUWIGE
zegt u en behoedt u.

De EEUWIGE
doet Zijn aangezicht over u lichten en is u genadig.

De EEUWIGE
verheft Zijn aangezicht over u en geeft u vrede.
Amen.